

Sivistys nousee yhteisöistä -podcastin jakso 3

Keskustelijat: **Erkka Laininen**, suunnittelupäällikkö, OKKA-säätiö (Puhuja 1)
Johanna Harjunpää, oppimisen asiantuntija, Fingo (Puhuja 2)
Tia Yliskylä, SivisNYT-toimittaja (Haastattelija 1)

Tekstiversio

Intro [00:00:05]: *Sivistys nousee yhteisöistä* -podcast.

Haastattelija 1 [00:00:13]: Tervetuloa kuuntelemaan *Sivistys nousee yhteisöistä* -podcastia. Tässä jaksossa aiheina ovat oppimisen vallankumous ja kansalaisvaikuttamisen tulevaisuuden näkymät. Ja näistä aiheista ovat keskustelemassa suunnittelupäällikkö **Erkka Laininen** OKKA-säätiöstä ja oppimisen asiantuntija **Johanna Harjunpää** Fingosta. Tervetuloa.

Puhuja 1 [00:00:37]: Kiitos.

Puhuja 2 [00:00:38]: Kiitos.

Haastattelija 1 [00:00:40]: Ja minä olen tämän podcastin toimittaja **Tia Yliskylä**. Erkka ja Johanna, teitä yhdistää tulevaisuutta ennakoivien mainioiden ideoiden lisäksi Sivistys nousee yhteisöistä -julkaisu. Tämä on siis Opintokeskus Siviksen julkaisu, ja te olette molemmat kirjoittaneet siihen artikkelin. Sen muuten, koko julkaisun pääsee lukemaan tuolla SivisNYTin verkkosivuilla tutussa osoitteessa sivisnyt.fi. Mutta tosiaan, nämä julkaisun artikkelit ovat pohjana tämän jakson puheenaiheissa. Muistattekos vielä sen vanhan laulun, missä hyräillään sitä ”oi niitä aikoja”? Nyt voisi oikeastaan tällä hetkellä huokailla, että oi voi näitä aikoja. Mehän elämme parhaillaan ainakin kolmen erilaisen kriisin keskellä, kun koronapandemiaakin vielä on ja Ukrainan sota ja ilmastokriisi. Erkka Laininen, sinä peräänkuulutat siellä *Sivistys nousee yhteisöistä* -julkaisun artikkelissasi niin kulttuurista muutosta kriiseistä selviytymiseen. Mitä tällaisella kulttuurisella muutoksella oikein tarkoitetaan? Mistä siinä on kysymys?

Puhuja 1 [00:02:04]: Ehkä voisi aloittaa siitä, että miksi semmoista kulttuurista muutosta ylipäättään tarvitaan. Meillähän on nyt niin kuin sanoit niin aika tällainen haastava tilanne, kun on monta erilaista kriisiä, jotka iskevät päälle samaan aikaan. Ja sitten meillä on kuitenkin vähän sellainen ajatus, että nämä kriisit ratkeavat vanhoilla lääkkeillä. Me esimerkiksi, ilmastomuutosta lähestytään pitkälti sitä kautta, että tämä homma ratkeaa, kun tuutataan vain talouteen höyryä lisää ja kehitetään innovaatioita ja teknologiaa. Mutta kuitenkin kun katsotaan sitä, että mitä tiede sanoo, niin näyttää siltä, että tämä tie ei oikein johda mihinkään, vaan me itse asiassa vain viivästyttämme näitä ongelmia ja sen takia monet tutkijat ovat nostaneet esille sen, että me tarvitsemme myös tällaisesta kulttuurin ja arvojen muutosta. Ja sitten jos me puhumme kulttuurista, mitä se kulttuurinen muutos on, niin kulttuurilla varmaan moni ymmärtää sitä mikä liittyy vaikkapa historiaan, taiteeseen, kirjallisuuteen, rakennuksiin, ympäristöön, jota ihminen on muokannut historian aikana. Mutta kulttuuri kytkeytyy toisaalta ihan tähänkin hetkeen, eli se on sitä, miten me ihmiset kohtaamme toisiamme. Miten me päivittäin elämme ja toimimme. Minkälaisia viestejä me välitämme toisillemme. Ja sitten siinä on vielä tällainen syvä juuri oikeastaan siinä, että miten me hahmotamme maailmaa. Mikä on meidän käsityksemme

todellisuudesta. Mikä on meidän maailmankuvamme. Ja siitä pohjasta oikeastaan kumpuavat sitten ne arvot ja merkitykset, jotka sitten ruokkivat tätä näkyvää kulttuuria. Ja nyt näyttää siltä, että se meidän iso haasteemme on just siellä, sanotaanko siellä pinnan alla olevassa kulttuurin osassa. Eli siellä meidän maailmankuviamme tasolla, ja paljon on nyt puhuttu siitä, että se meidän ongelmamme on just siinä, että me olemme niin kuin liikaa irrallaan tästä olemassa olevasta todellisuudesta. Ihmisen suhde luontoon, ihmisen suhde oikeastaan toisiin ihmisiin tai vaikkapa sitten aikaan on tullut hyvin irralliseksi. Ja se johtaa sitten siihen, että me emme oikein ymmärrä ja hahmota tätä meidän suhdettamme todellisuuteen ja meidän tekojemme vaikutuksia. Se kulttuurinen muutos oikeastaan minun ajattelussani lähtisi just sieltä, että meidän pitäisi uudistaa sitä meidän maailmasuhdettamme. Eli oppimisen näkökulmasta keskeistä olisi se, että me emme enää ajattelis, että me opimme tietoja ja taitoja, jotta me osaisimme toimia maailmassa, vaan huomion pitäisi nyt enemmän kiinnittyä siihen, että me oppisimme olemaan yhtä maailman kanssa.

Haastattelija 1 [00:05:03]: Tosi hyviä pointteja, kiitos Erkka. Johanna Harjunpää, järjestöt ovat perinteisesti tosi monessa mukana ja varsin usein ne ovat myös keskeisessä roolissa, etenkin silloin kun tapahtuu suuria yhteiskunnallisia muutoksia. Mutta Johanna, voivatko järjestöt oikeasti vaikuttaa tulevaisuuteen?

Puhuja 2 [00:05:27]: Minä ajattelen, että järjestöjen on pakko voida vaikuttaa tulevaisuuteen. Ja se on meidän kaikkien velvollisuus vaikuttaa tulevaisuuteen tai oikeastaan kaikkiin tulevaisuuksiin, mitä on näkyvillä. Ja siihen voidaan parhaiten, tulevaisuuteen vaikuttaa niin, että me päätämme, että minkälainen se tulevaisuus on mihin me, mitä kohti me olemme menossa, ja tehdään tänään semmoisia asioita, mitkä johtavat siihen tulevaisuuteen, minkä me haluamme nähdä. Ja ehkä, ongelmana on se, että usein keskitytään siihen nykyhetkeen eikä ajatella sitä, että mitä kohti me olemme menossa. Mitä, minkälaisen maailman me haluamme ja mitä meidän pitää tänään tehdä, että se on huomenna mahdollinen.

Haastattelija 1 [00:06:13]: Kiitos Johanna. Tämä on tosi kiinnostavaa. Erkka, miltä tämä sinun korviisi kuulostaa? Onko tällöinen mahdollista?

Puhuja 1 [00:06:22]: Joo, on se mahdollista ja nykyisin puhutaan tulevaisuuslukutaidosta ja just siitä mielestäni tässä on kysymys, että miten me pystymme avartamaan tätä meidän käsitystämme tulevaisuudesta. Kuvittelemaan sellaisia tulevaisuuksia, jotka ovat oikeasti toivottavia ja haluttavia, että me emme lukkiudu vain siihen todennäköisimpään vaihtoehtoon. Ja sitten se, että miten me pystymme niitä tulevaisuuskuvia käyttämään tässä hetkessä, että me voimaannumme siihen, että toimimalla sen halutun tulevaisuuden suuntaan meistä tulee itse asiassa tulevaisuuden muovaajia. Se on sitä tulevaisuuslukutaidon ydintä.

Puhuja 2 [00:07:04]: Ja tulevaisuushan ei ole jotain, mikä vain vääjäämättömästi odottaa tuolla jossain, vaan me muokkaamme sitä aktiivisesti, jatkuvasti. Ja se minkälaiseksi me haluamme sen tulevaisuuden tulevan, niin on minun mielestäni niin kuin olennainen asia siinä, että mitä me tänään teemme. Ja siihen tarvitaan kaikkien ihmisten panosta, jos halutaan, että tulevaisuus on hyvä kaikille ihmisille.

Haastattelija 1 [00:07:29]: Kiitos. Erkka Laininen, sinä olet vahvasti sitä mieltä, että tosiaan, ei voida jatkaa niin kuin ennen. Muutoksentarve on suorastaan huutava. Ja yhtenä ratkaisuna sinä nostat esiin ekososiaalisen sivistyksen. Miten se oikein toimii?

Puhuja 1 [00:07:48]: Ekososiaalinen sivistys lähtee siitä, että me oppisimme elämään hyvää elämää yhden planeetan rajojen puitteissa. Ja se on hyvin tämmöinen vahvasti arvolähtöinen sivistyksellinen viitekehys. Siinä oikeastaan käännetään ympäri tämä meidän nykyinen arvojärjestyksemme. Nykyisin talous tuppaa määrittelemään kaikkea. Sille ovat alisteisia niin luonto kuin ihmisoikeudetkin, jos katsotaan miten asiat globaalilla tasolla menevät. Mutta ekososiaalinen sivistys lähtee siitä, että se tunnustaa ja tunnistaa luonnon meidän elinehtonamme. Ilman elinvoimaisia ekosysteemejä ihmiskunnalla ei ole täällä tulevaisuutta. Ja toisaalta sitten se, mikä pitää sosiaalisia systeemejä kuten vaikka yhteiskuntaa kasassa, on riittävä tämmöinen koheesio ja se voi oikeastaan perustua siihen, että meillä on sellainen yhteiskunta, jossa kaikilla on hyvä elää. Eli sellainen yhteiskunta, joka tunnustaa ihmisarvon tämmöisenä itseisarvona. Ja se on oikeastaan tämmöinen toinen ekososiaalisen sivistyksen periaate, että meidän pitää mahdollistaa se, että tämä ihmisarvo toteutuu sekä globaalilla tasolla että täällä kansallisella tasolla. Ja talous on vasta kolmanneksi tärkein asia eli talous ei ole enää päämäärä itsessään vaan väline siihen, että me pystymme tätä inhimillistä kehitystä edistämään ja ihmisarvoa toteuttamaan yhden planeetan rajojen puitteissa. Eli taloudesta tuleekin tässä ekososiaalisessa sivistyksessä se palikka, joka on ikään kuin muovautuva. Tällä hetkellä se on jotenkin tämmöinen ennalta annettu tosiasia, että talous pitää ensin pyöriä, talouden pitää olla kunnossa. Sen pitää kasvaa ja sitten voidaan vasta miettiä muita asioita. Ja sitten, tosiaan kun sanoin, että ekososiaalinen sivistys on tämmöinen arvolähtöinen kehikko, niin siihen kuuluu tämmöinen kolmen arvon pohja, eli vastuullisuus, kohtuullisuus, ihmistenvälisyys. Ja se on ehkä nyt sitten tänne oppimisen puolelle se kehikko, jota voidaan ajatella tämmöisenä eettisen kasvun kolmiona. Eli vastuullisuudella ymmärretään sitä, että me avarramme meidän eettistä huolenpidon piiriämme meidän omista lähimmäisistämme yli koko ihmiskunnan, mutta sitten myös sinne ei-inhimilliseen todellisuuteen. Luontoon, sekä elolliseen että elottomaan luontoon. Ja myös tuleviin sukupolviin. Sitten kun me sisäistämme tämmöisen vastuun näillä kaikilla tasoilla, niin sitten me alamme toimia sillä tavalla, että tulevaisuuskin on hyvä ja kestävä. Kohtuullisuus taas puolestaan liittyy siihen, että miten me opimme tunnistamaan, että minkä verran aineellista hyvää on riittävästi. Me elämme rajallisella pallolla. Me emme voi jatkuvasti lisätä kulutuksen kasvua, varsinkin kun meillä on vielä sellaisia kansoja, joilla tämä aineellisen elintason niin kuin perustasokaan ei ole täyttynyt. Eli erityisesti täällä hyvinvoivissa valtioissa tulisi miettiä kulutuksen tasoa ja löytää sitten hyvän elämän lähteitä jostain muusta kuin aineellisen elintason nostamisesta. Ja siihen ekososiaalinen sivistys tarjoaa lääkettä tätä kolmatta arvoa, eli ihmistenvälisyyttä. Ihmistenvälisyydestä syntyy sellaisia merkityksiä, jotka ovat kestäviä. Jotka sitten vähentävät tarvetta tähän aineellisen kulutuksen lisäämiseen.

Haastattelija 1 [00:11:31]: Johanna, miltä sinun mielestäsi kuulostaa, voisiko tämmöinen ekososiaalinen sivistys olla hyvä työkalu just sen toivotun tulevaisuuden rakentamiseen?

Puhuja 2 [00:11:41]: Minun mielestäni ehdottomasti ja se mitä minä ajattelin tuossa äskeisen puheenvuoron aikana, oli nimenomaan se, että järjestöt voivat olla mukana tarjoamassa niitä konkreettisia tapoja millä tätä voi toteuttaa. Ei pelkästään sanoja vaan tekoja. Se on niin kuin, se on pakko toteuttaa myös, eikä vaan suunnitella. Ja toinen asia mitä minä ajattelin, oli se, että hyvä, että nostit esiin tuon globaalinkin näkökulman, koska tässä ei ole kyse vain meistä, vaan

tämä on niin kuin globaali kriisi. Ja tämä ei ratkaise sillä, että me täällä kierrätämme meidän teepussiemme niitit mahdollisimman tehokkaasti, vaan tämä on tosi laaja ja globaali ongelma, joka vaatii isoja muutoksia. Ja tämä on monimutkaisia asioita, joihin ei ole olemassa yksinkertaisia ratkaisuja.

Haastattelija 1 [00:12:33]: Se on juuri näin. Erkka, sinä olet myös sitä mieltä, että tarvitaan semmoista rajoja räjäyttävää oppimisen vallankumousta. Se kuulostaa tosi räjäyttävältä. Mikä erityisrooli sinun mielestäsi järjestöillä voisi olla tällaisessa oppimisen vallankumouksessa?

Puhuja 1 [00:12:53]: No järjestöillä on kyllä varmasti paljon rooleja, paljon mahdollisuuksia. Nyt meillä on ehkä vähän se ongelma, että meidän tämä formaali koulujärjestelmä on virittynyt liikaa palvelemaan talouden tarpeita. Me peräänkuulutamme, että meidän pitää lisätä nyt kovasti tässä meidän osaamistamme ja parantaa koulutuksen tasoa, että meidän kansallinen kilpailukykyimme vahvistuisi ja talous kasvaisi ja elinkeinoelämä voisi hyvin. Tämä on tietysti osaltaan tärkeää. Mutta jos se tulee liian hallitsevaksi, tämä näkökulma, niin silloin meiltä oikeastaan katoaa nämä eväät kuvitella esimerkiksi toisenlaisia tulevaisuuksia ja ryhtyä muuttamaan kehityksen suuntaa. Ja kyllä formaalin koulujärjestelmänkin piirissä on näitä asioita pikkuhiljaa herätty pohtimaan. On esimerkiksi tuotu esille se, että taiteen, luovuuden merkitys on tosi oleellista, että me pystymme avartamaan meidän käsitystämme todellisuudesta ja tulevaisuudesta. Mutta edelleenkin näyttää siltä, että mahdollisuus sellaiseen radikaaliin kokeilevaan oppimiseen on aika rajattua. Me tarvitsisimme sen takia sellaisia toimijoita, joilla on niin kuin enemmän vapausasteita kokeilla uudenlaista oppimista, ja tällä tarkoitan sen kaltaista oppimista, jossa me emme ankkuroidu pelkästään tähän järkipäiseen, tiedolliseen oppimiseen vaan avaramme meidän käsitystämme oppimisesta tunteiden, mielikuvituksen, intuition, kehollisen tietämisen tasolle. Ja näyttää siltä, että esimerkiksi taidekasvatus on sellainen väylä, jonka kautta me tavoitamme tällaisia tasoja. Järjestöt, yhtä lailla esimerkiksi myös vaikka vapaa sivistystyö toimijana, ovat sellaisia, joissa on näitä mahdollisuuksia tehdä ihan uudenlaista oppimista ja samalla voivat nämä tahot sitten näyttää esimerkkiä myös sinne formaalin koulujärjestelmän puolelle uudistavasta oppimisesta.

Haastattelija 1 [00:15:00]: Eikö tämä ole Johanna nyt ihan semmoista järjestöjen hyvää peltokauraa, että tuohon pitää tarttua kiinni?

Puhuja 2 [00:15:06]: Joo, ja minä kyllä sanoisin, että järjestöt tekevät tätä jo nimenomaan, ja minä ajattelen ihan samalla tavalla, että se käsitys oppimisesta on aika kapea. Se rajoittuu ehkä aika usein niin kuin tietoihin tai taitoihin, että minun mielestäni vaadittaisiin enemmän myös sellaista niin kuin ymmärtämistä. Ehkä sitä voisi sitten kutsua niin kuin sivistykseksi, että tavallaan niitten syy-seuraussuhteiden ymmärtämistä. Sen oppimisen ei aina tarvitse tähdätä siihen, että nyt minä opin jonkun taidon tai työkalun, jota minä voin käyttää nyt siihen, että minä jotenkin, en tiedä. Sitten kasvatan sitä taloutta, tai jotain muuta. Ehdottomasti minä ajattelen, että järjestöillä on tässä iso rooli, ja minä tykkään tuosta, oliko se räjäyttävää, miten se oli muotoiltu?

Haastattelija 1 [00:15:51]: Oppimisen, räjäyttävää oppimisen vallankumousta.

Puhuja 2 [00:15:53]: Joo. Minä olen mukana. [naurua 00:15:54]

Haastattelija 1 [00:15:55]: Hyvä juttu. Hyvä. Ja niin kuin tuossa Johanna totesitkin, niin sitä todellakin tehdään jo tällaisista tiivistä yhteistyötä, että esimerkiksi Opintokeskus Sivis on

työskennellyt pitkään osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen eteen ja se tosiaan alkaa tuottaa myös hedelmää, eli vapaa-ajalla, harrastuksissa, vapaaehtoistyössä hankittua osaamista tunnustetaan aikaisempaa enemmän. Siellä virallisen formaalin, tutkintotavoitteisen opiskelun ja oppimisen puolella.

Puhuja 2 [00:16:23]: Minä toivoisin, että myös nämä oppijat itse sitten tunnistaisivat sen, että tämä on oppimista, vaikka se ei tapahtuisi jossain järjestön koulutuksessa vaan ehkä jossain muussa toiminnassa. Ja siitä me olemme paljon meidänkin järjestössämme puhuneet, että missä kaikkialla sitä oppimista tapahtuu niin kuin kampanjoita suunniteltaessa tai työryhmissä tai kokouksissa. Se oppiminen on laajempaa kuin vain se, että nyt mennään tähän tilaan. Tämä alkaa kahdeksasta kahteentoista ja sillä välillä minä opin nyt asioita. Se on paljon laajempaa.

Haastattelija 1 [00:16:56]: Just näin. Ja järjestöjen vaikuttamisen tavat, nekin muuttuvat ihan koko ajan, kun uusi teknologia ja digitalisaatio tuovat uusia mahdollisuuksia ja myllertävät vanhoja toimintatapoja. Johanna Harjunpää, mitä järjestöjen tulisi ymmärtää tästä muuttuvasta maailmasta ja ennen kaikkea sitten niiden vaikuttamisen mahdollisuuksien uudistumisesta?

Puhuja 2 [00:17:20]: No tuossa ehkä voisin painottaa tuota ”muuttuva maailma”, eli minun mielestäni on tosi tärkeätä ymmärtää se, että tämä todellakin muuttuu nyt koko ajan ja hurjaa vauhtia. On tosi tärkeätä pystyä seuraamaan sitä, että mitä tapahtuu, ja reagoimaan niihin toimintaympäristön muutoksiin ja ehkä vielä parempi kuin reagoimaan, niin pikkaisen olemaan askeleen edellä, niin että ollaan proaktiivisesti mukana siinä muutoksessa ja ollaan itse myös määrittämässä sitä, että millä tavalla, mihin suuntaan ollaan menossa. Vaikuttamisesta, siitä tulee ehkä usein mieleen poliittinen vaikuttaminen. Mutta minä ajattelen, että se on niin kuin laajempaa, sitä yhteiskunnallisiin asioihin vaikuttamista. Ihmisten asenteisiin ja arvoihin vaikuttamista, että puhun niin kuin tästä näkökulmasta. Ja minä ajattelen, että samaan aikaan, kun eriarvoisuus kasvaa yhä enemmän, ja tähän liittyy digitalisaatio ja se, että kenellä on pääsy esimerkiksi tämmöisten digitaalisten alustojen äärelle. Sosiaalisessa mediassa on nykyään todella helppoa saada laaja yleisö omalle asialleen, sekä hyvässä että pahassa. Tämmöisiä niin kuin mielenosoituksia saadaan parhaimmillaan tunneissa järjestettyä. Pystytään tavoittamaan iso määrä ihmisiä hyvin lyhyessä ajassa, kun aikaisemmin siihen olisi mennyt viikkoja tai ainakin päiviä. Ja myös se, että kuka voi olla vaikuttaja, niin muuttuu se, että valtarakenteita tavallaan samaan aikaan, kun eriarvoisuus lisääntyy, niin kuitenkin tietyllä tavalla tämmöiset valtahierarkiat vähenevät, että kuka tahansa kuka osaa muotoilla asiansa vakuuttavasti niin voi olla vaikuttaja. Ja voi saada äänensä kuuluviin. Sekä hyvässä että huonossa. Samaan aikaan varainhankinta ja lahjoittaminen ovat muuttumassa ja muuttuvat. Ihmiset haluavat itse nähdä sen, että mihin hänen omat euronsa, mitkä hän on lahjoittanut toimintaan, mihin ne menevät. Ja ehkä olla itse mukana tekemässä eikä vaan rahoittamassa toimintaa. Mikä on tietysti hyvä asia, mutta samaan aikaan se, että halutaan lahjoittaa rahaa suoraan siihen johonkin toimintaan ja ajatellaan, että hallintokuluihin ei ainakaan saa mennä niitä lahjoitusvaroja, niin se on minun mielestäni ongelmallista sen takia, että ne hallintokulut nähdään jonain niin kuin pahana tai ylimääräisenä tai jopa korruptiona. Mutta ne hallintokuluthan tarkoittavat ihmisten palkkoja ja puhelinlaskuja ja tietokoneita, millä sitä työtä tehdään ja varmistetaan, että se lahjoitettu raha menee sinne, minne se on tarkoitettu.

Haastattelija 1 [00:20:11]: Tuossa oli tosi paljon hyvää pohdittavaa. Yksi meidän aikamme viheliäisistä ongelmista on ilmastokriisi. Ja siihenhän etsitään koko ajan kiivaasti ratkaisuja, oikein

globaalilla tasolla. Ja Erkka, sinä nostitkin tuossa jo aikaisemmin esiin tämän ekososiaalisen sivistyksen ja oppimisen vallankumouksen. Mutta Johanna, mitä järjestöt nyt oikein voisivat tällaisessa tilanteessa sinun mielestäsi tehdä eli miten järjestöt voisivat ratkoa ilmastokriisiä?

Puhuja 2 [00:20:43]: Minä ajattelen, että ilmastokriisin ratkominen on ihan kaikkien vastuulla. Myös järjestöjen. Ja järjestöthän ovat pitkään jo, ainakin ympäristöjärjestöt ja osa muista järjestöistä, ovat pitkään jo pitäneet ääntä ilmastokriisistä ja siitä, että miten siihen pitäisi löytyä ratkaisuja. Minä ajattelen, että järjestöt voisivat olla mukana luomassa semmoisia positiivisia tulevaisuuskuvia, että se on ehkä semmoinen mikä meiltä puuttuu tällä hetkellä, että me puhumme paljon siitä dystooppisesta maailmasta, jossa kaikki on tuhoutunut ja ympäristö saastunut ja ilmastonmuutos edennyt liian pitkälle. Mutta miltä näyttäisi sellainen maailma niin kuin positiivisesta mielikuvasta, jossa kaikilla olisi kohtuudella sitä mitä tarvitaan elämiseen, ja ehkä sellainen, se mitä tarvitaan elämiseen ei olisikaan sitä tavaraa tai kuluttamista, vaan että olisi jotain muuta. Millä tavalla, miltä se näyttää positiivisesta näkökulmasta.

Haastattelija 1 [00:21:53]: Erkka, kuulostaako tuo semmoiselta, johon sinä voisit tarttua?

Puhuja 1 [00:21:57]: Tuohon on kyllä tosi helppo tarttua, että kyllähän meidän ongelmamme on se, että tulevaisuudesta on tehty jotenkin vaihtoehtotonta tällä hetkellä. Eli nähdään, että ole muuta ratkaisua kuin painaa samalla tavalla eteenpäin kuin tähänkin asti. Ja sitten kuitenkin se näkymä tällä polulla on koko ajan se lähestyvä tämmöinen katastrofi, ja se perspektiivi on niin ahdistava, ettei se ruoki sellaista innostusta siihen, että haluaisi herätä ja elää ja herätä huomiseen päivään. Sen takia tarvittaisiin just sellaisia innostavia näkymiä, joihin ihmiset voisivat kiinnittyä ja tarttua, jotka oikeasti toisivat ajatuksen siitä, että asiat voisivatkin olla ihan toisella tavalla. Ja siellä voisi odottaa joku nykyistä parempi tulevaisuus ja elämä.

Haastattelija 1 [00:22:48]: Kiitos Erkka ja kiitos Johanna. Tässähän me saimme nyt tosi hyvän tehtävälistan, ei pelkästään järjestöille vaan ihan meille kaikille. Näistä on hyvä lähteä liikkeelle. Tämä keskustelu on ollut todella antoisaa. Suurkiitos suunnittelupäällikkö Erkka Laininen OKKA-säätiöstä ja oppimisen asiantuntija Johanna Harjunpää Fingosta. Tämä oli Sivistys nousee yhteisöistä -podcastin jakso ja tämän aiheena oli oppimisen vallankumous ja kansalaisvaikuttamisen tulevaisuuden näkymät. Nämä kaikki Sivistys nousee yhteisöistä -podcastin jaksot voi kuunnella siellä sivistys.fi-verkkosivustolla. Sieltä löytyy tämän podcastin oma sivu ja linkit näihin kaikkiin jaksoihin. Me otamme kauhean mielellämme vastaan kaikennäköistä palautetta ja kommentteja. Niitä voi lähettää sitten vaikka sähköpostitse osoitteeseen toimisto@oksivis.fi tai sitten Siviksen sosiaalisen median kanavien kautta. Kiitos että kuuntelit. Hei hei!

Jälkipuhe [00:23:59]: Tämä oli *Sivistys nousee yhteisöistä* -podcastin jakso. Podcast-sarjan tuottaa Opintokeskus Sivis.

[äänite päättyy]